

Notulen van de vergadering van de Ministerraad op 8 nov. 1954

*'s Morgens te 11 uur aangevangen en 's middags voortgezet, Trêveszaal.

Aanwezig: De Minister-President Drees en de Ministers Algera, Beel, Beyen, De Bruijn, Kernkamp, Van de Kieft, Luns, Staf, Suurhoff, Van Thiel en Witte (afwezig zijn de Ministers Cals, Donker, Mansholt en Zijlstra).

Secretaris: J. Middelburg.

3. Buitenlands beleid

a. *Infiltratie in Nieuw-Guinea* (Zie notulen MR d.d. 1 November 1954, punt 3a. #Zie ook notulen MR 15/11/54, punt 3b.)

Minister *Kernkamp* deelt mede, dat bij de achtervolging zes infiltranten met wapens en munitie zijn gevangen genomen. (Blijkens een nader telegram is dit aantal tot 18 gestegen.) De *Minister-President* neemt aan, dat nu een van de twee prauwen met de gevangengenomen politieagent Van Krieken is teruggekeerd, de overgebleven groep voor een groot deel reeds geliquideerd is.

Minister *Luns* deelt mede, dat na overleg met de Minister-President en Minister *Kernkamp* Australië is ingelicht, toen bleek, dat de zaak ook aan de pers bekend werd. Voorts is aan Van Bylandt opgedragen bij de Indonesische Regering scherp te protesteren en de vrijlating van de agent Van Krieken te eisen. Spreker vraagt zich af, of hij deze kwestie ook nog uit de doeken zal doen als hij in New York is.

b. *Nieuw-Guineakwestie* (Zie notulen MR d.d. 1 November 1954, punt 3g.)

Minister *Luns* doet mededeling van een telegramwisseling betreffende de aanwijzing van de vice-president van de Algemene Vergadering als Van Kleffens bij de behandeling van de Nieuw-Guineakwestie niet het voorzitterschap zal bekleden. Onzerzijds is er op aangedrongen in dat geval de Engelse Vice-Voorzitter te doen optreden.

Spreker herinnert er voorts aan, dat men doende is tegenover de Indonesische resolutie een tegen-resolutie in te dienen. Spreker heeft geen illusies, dat deze tegen-resolutie zal worden aanvaard, maar het houdt de kans in, dat de Indonesische resolutie minder stemmen zal krijgen. De Nederlandse delegatie heeft gevraagd haar vrijheid te laten om voor deze tegen-resolutie te stemmen. Minister *Kernkamp* merkt op, dat onzerzijds altijd geloofend is, dat de Verenigde Naties over politieke zaken betreffende Nieuw-Guinea zeggenschap zouden hebben. Spreker zou gaarne over de kwestie van de resolutie nog nader overleg plegen met enkele ministers. Minister *Beel* noemt als mogelijkheid, dat Nederland voorstemt, maar dat toch in een korte verklaring duidelijk ons afwijzende standpunt tegenover behandeling van deze zaak in de Algemene Vergadering wordt weergegeven. Minister *Algera* acht indiening van een resolutie om tactische redenen gevaarlijk. Als Nederland voorstemt, loochenen wij ons standpunt, dat deze zaak niet in de Algemene Vergadering thuishoort. Overigens zouden wij deze resolutie, als ze werd aangenomen, ook naast ons neer moeten leggen. Minister *Luns* wijst er op, dat de resolutie voordelen voor Nederland heeft, n.l. dat de Verenigde Naties erkennen, dat de soevereiniteit over Nieuw-Guinea bij Nederland berust, terwijl onze verplichtingen ter zake worden herhaald zonder dat er enige nieuwe verplichting bijkomt. Dat deze resolutie aanvaard zou worden, kan intussen wel uitgesloten worden geacht. Er bestaat een kans, dat de Indonesische resolutie, die de meeste landen als zeer gematigd zullen zien, een meerderheid van twee derden (d.w.z. ongeveer 40 stemmen) zal krijgen, maar waarschijnlijk is dit niet. Het gaat hierbij om enkele landen. Spreker is bereid eventueel deze kwestie nog met de Minister-President en de Ministers *Kernkamp* en *Beel* te bespreken.

Minister *Suurhoff* zal er mede kunnen instemmen, dat Nederland zich eventueel onthoudt bij de stemming over de tegen-resolutie. Maar het komt daarbij op de motivering aan. Als van Nederlandse zijde wordt verklaard, dat men zich van stemming onthoudt, omdat de Verenigde Naties er buiten moeten blijven, komt het land, dat voor ons de tegen-resolutie indient, in een weinig gelukkige positie.

De *Raad* besluit na enige verdere discussie aan onze delegatie het recht te geven, om zo nodig na het afleggen van de verklaring voor de tegen-resolutie te stemmen.

10. *Steunverlening aan Indische Nederlanders, die de Indonesische nationaliteit hebben aanvaard* (Nota van de Minister van Maatschappelijk Werk d.d. 21 October 1954, nr. 2005.)

Minister *Van de Kieft* acht het principieel zeer gevaarlijk als men volgens het onderhavige voorstel zou gaan werken. Door namelijk onderdanen van Indonesië te gaan steunen komt Nederland op het terrein van de Indonesische Regering. De bedoeling van het verkrijgen van het Indonesische staatsburgerschap is, dat men een volledige aanpassing aan de Indonesische maatschappij krijgt. Als de betrokkenen dan toch nog financiële steun blijven ontvangen van de Nederlanders acht spreker dit staatsrechterlijk zeer moeilijk en psychologisch van twijfelachtige waarde. In verband met mogelijke andere gevolgen, welke een dergelijke regeling zou hebben, kan spreker de financiële consequenties niet overzien. Samenvattend meent spreker de voorgestelde regeling aan Minister Van Thiel ernstig te moeten ontraden.

Minister *Suurhoff* heeft volledig begrip voor de motieven van Minister Van Thiel, maar wijst er op, dat er een zeer moeilijke consequentie aan de voorgestelde regeling zit. Ten aanzien van Nederlandse emigranten naar Nieuw-Zeeland, Australië, Canada en dergelijke landen staat men n.l. steeds op het standpunt, dat zodra zij voet aan land hebben gezet de verantwoordelijkheid voor dat land is gekomen. Als zij de nationaliteit van het nieuwe land hebben aanvaard, geldt dit in nog sterkere mate. Wat het onderhavige voorstel betreft, informeert spreker of er iets bekend is hoe de Indonesische Regering daarop zal reageren.

Minister *Kernkamp* merkt op, dat de toestand van de Indische Nederlanders hoe langer hoe moeilijker wordt. De Indische Nederlanders, die het Indonesische staatsburgerschap hebben aanvaard, worden daar ook niet als volwaardige landgenoten behandeld. Spreker is er daarom voor in dit bijzondere geval hulp te verlenen, die zo weinig mogelijk ambtelijk, maar meer langs particuliere weg zal moeten plaats vinden. In uitzonderingsgevallen zou men Indische Nederlanders, die zich niet kunnen handhaven, naar Nederland kunnen laten komen. Het is bekend, dat deze zich niet aan het leven in Nederland kunnen aanpassen, maar hun kinderen zullen dat wel kunnen. Spreker meent, dat nog een regeling werd overwogen, waarbij vroegere Indische Nederlanders het Nederlanderschap terug kunnen krijgen.

Minister *Luns* antwoordt op de laatste opmerking van Minister Kernkamp, dat het omgekeerde in overweging is n.l., dat de Indonesische Regering nogmaals gelegenheid wil geven, dat men het Indonesische staatsburgerschap krijgt. De aantrekkelijkheid van de door Minister Van Thiel voorgestelde maatregel is, dat degenen, die juridisch Nederlander zijn, maar voor een hoog percentage in feite Indonesiër, daarmee gemakkelijker de weg naar de Indonesische samenleving kunnen terugvinden. Intussen meent spreker, dat de omstandigheden hiervoor vorig jaar beter waren, terwijl thans de toestand in dit opzicht slechter is. Spreker gevoelt sympathie voor het humanitaire standpunt van Minister Van Thiel, maar hij ziet toch ook belangrijke bezwaren.

De *Minister-President* meent, dat de gehele strekking van het onderhavige voorstel is het de betrokkenen gemakkelijker te maken om het Indonesische staatsburgerschap te aanvaarden. Van andere zijden worden zij echter bewerkt om het Nederlanderschap niet los te laten, waarbij o.a. gewezen wordt op de aantrekkelijkheid naar Nederland te gaan, omdat de zorg hier zo goed is. Als deze actie invloed heeft, is voor de Nederlandse Regering het motief voor het onderhavige voorstel vervallen. Als moeilijkheid ziet spreker ook, dat de Regering als zij de aanvaarding van het Indonesische staatsburgerschap door de in Indonesië gewortelde Indische Nederlanders wil

stimuleren, de onderhavige regeling bekend zal moeten maken, maar dat dan waarschijnlijk bezwaren bij de Indonesische Regering zullen rijzen. Een andere moeilijkheid is voorts wat te doen na tien jaar. Bovendien gelden overeenkomstige humanitaire overwegingen voor Indonesiërs, die ten gevolge van de soevereiniteitsoverdracht in moeilijkheden zijn gekomen. Spreker stelt daarom voor het onderhavige voorstel nog eens te overwegen.

Minister *Beel* wijst er op, dat de bespreking met de Hoge Commissaris in November 1953 heeft plaats gevonden; hij informeert of er sindsdien nog andere berichten ter zake zijn ontvangen. Minister *Luns* deelt mede, dat Van Bylandt over enkele dagen naar Nederland komt.

Minister *Van Thiel* is het er mede eens, dat in zijn voorstel belangrijke speculatieve elementen zitten. Er zijn echter een aantal Indische Nederlanders in Indonesië, die beter bij een nieuwe nationaliteitswetgeving in dat land de Indonesische nationaliteit zouden kunnen aanvaarden. De voorgestelde regeling zou voor hen een goede steun zijn om dat te doen. Spreker heeft deze kwestie aanhangig gemaakt op verzoek van Minister Van de Kieft; hij wijst er op, dat een overeenkomstige post voorkomt op de begroting van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen n.l. inzake steun aan kinderen van vroegere Indische Nederlanders voor het volgen van het Nederlandse onderwijs. De Minister verklaart zich bereid dit punt nog aan te houden in verband met de overkomst van Van Bylandt.

De *Raad* besluit dit punt aan te houden.
